



## LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

### NUTARIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2009 m. kovo 13 d.  
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Antano Ablingio (pranešėjas), Ričardo Piličiausko (kolegijos pirmininkas) ir Virgilijaus Valančiaus, rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Anykščių rajono policijos komisariato apeliacinį skundą dėl Anykščių rajono apylinkės teismo 2009 m. sausio 16 d. nutarties D. B. administracinio teisės pažeidimo byloje.  
Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

#### I.

Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Anykščių rajono policijos komisariato (toliau – ir Institucija) pareigūnas surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą, kuriame nurodė, kad D. B. 2009 m. sausio 14 d., 21<sup>45</sup> valandą, važiuodamas automobilyje Audi 80, valstybinis numeris (duomenys neskelbtini), Anykščių mieste, Vilniaus gatvėje, vartojo alkoholinį gėrimą „Zip Freezer“. Ši jo veika kvalifikuota pagal Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – ir ATPK) 163<sup>2</sup> straipsnio 1 dalį.

Anykščių rajono apylinkės teismas 2009 m. sausio 16 d. nutartimi D. B. administracinio teisės pažeidimo bylą perdavė nagrinėti Anykščių rajono policijos komisariatui. Teismas nurodė, kad D. B. važiuodamas automobiliu (būdamas keleiviu) vartojo alkoholį. Taigi, šiuo atveju D. B. veika nėra susijusi su akcizais apmokestinamų prekių kokių nors gabenimo, laikymo, naudojimo ir pan. tvarkos pažeidimu. D. B. paprasčiausiai vartojo alkoholį tokioje vietoje, kurioje draudžiama jį vartoti. ATPK 178 straipsnio 1 dalis draudžia vartoti alkoholį gatvėse, parkuose, skveruose, visų rūšių visuomeniniame transporte ir kitose vietose. Kadangi anksčiau D. B. nebuvo baustas pagal ATPK 178 straipsnį, todėl jo veika turėtų būti kvalifikuota pagal ATPK 178 straipsnio 1 dalį. Pagal ATPK 224 straipsnį, administracinio teisės pažeidimo bylos dėl ATPK 178 straipsnio 1 dalyje numatyto pažeidimo nežinomybės teismui, jas pagal ATPK 225 straipsnį nagrinėja policija. Atsižvelgiant į tai D. B. administracinio teisės pažeidimo byla perduota nagrinėti policijai (ATPK 287 str. 1 d. 3 p.).

#### II.

Institucija apeliaciniame skunde prašo panaikinti teismo 2009 m. sausio 16 d. nutartį ir perduoti bylą nagrinėti iš naujo. Nurodo, kad po 2008 m. spalio 14 d. priimtų pataisų, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje yra numatyta, kad fiziniams asmenims draudžiama vartoti, laikyti ir gabenti alkoholio produktus atidarytoje pakuotėje automobilių salonuose, išskyrus autotransporto priemones, kurių salonas yra

stacionariai atskirtas nuo vairuotojo vietos. Fiziniams asmenims taikomą alkoholio produktų laikymo ir gabenimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Ūkio ministro 2004 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. 4-200 (2008 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 4-652 (nuo 2009 m. sausio 1 d.) (Žin., 2008, Nr. 150-6130) redakcija) patvirtintų Fiziniams asmenims taikomų alkoholio produktų ir tabako gaminių gabenimo ir laikymo Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse numatyta, kad fiziniams asmenims draudžiama laikyti ir gabenti alkoholio produktus atidarytoje pakuotėje automobilių salonuose, išskyrus autotransporto priemones, kurių salonas yra stacionariai atskirtas nuo vairuotojo vietos. Alkoholio produktų pakuotė (butelis, skardinė, pakelis, statinė ir kt.) laikoma atidaryta, jeigu alkoholio produktų gamintojo išleista pakuotė yra pažeista, t. y. ji buvo atkimšta, atsukta ir pan. Už šios tvarkos pažeidimą atsakomybė numatyta ATPK 163<sup>2</sup> straipsnio 1 dalyje.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

### III.

Apeliacinis skundas tenkintinas iš dalies.

D. B. surašytame administracinio teisės pažeidimo protokole jam reiškiamas kaltinimas tuo, kad jis 2009 m. sausio 14 d., 21<sup>45</sup> valandą, važiuodamas automobilyje Audi 80, valstybinis numeris (duomenys neskelbtini), Anykščių mieste, Vilniaus gatvėje, vartojo alkoholinį gėrimą „Zip Freezer“. Byloje ginčo dėl šių faktinių aplinkybių nėra, joje iš esmės keliamas tik D. B. inkriminuotos veikos tinkamos teisinės kvalifikacijos klausimas.

ATPK 178 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią, pasak pirmosios instancijos teismo, turėtų būti kvalifikuojama D. B. veika, numatyta, kad alkoholinių gėrimų ir kitų svaigalų, pagamintų naudojant spiritą, gėrimas gatvėse, stadionuose, skveruose, parkuose, visų rūšių visuomeniniame transporte ir kitose vietose, išskyrus prekybos ir viešojo maitinimo įmones, kuriose savivaldybių tarybų ar savivaldybių administracijų direktorių leista pardavinėti alkoholinius gėrimus išpilstant, arba girto pasirodymas viešosiose vietose, įžeidžiant žmogaus orumą ir visuomeninę dorovę, užtraukia įspėjimą arba baudą nuo trisdešimties iki penkiasdešimties litų. Atsižvelgus į tai, kad ATPK 178 straipsnis yra įtrauktas į ATPK trylikąjį skirsnį, reglamentuojantį administracinius teisės pažeidimus, kuriais kėsiniama į viešąją tvarką, taip pat atsižvelgus ir į minėto straipsnio pavadinimą (alkoholinių gėrimų gėrimas viešosiose vietose arba girto pasirodymas viešosiose vietose) bei minėtos teisės normos dispozicijoje įvardytas konkrečias šio pažeidimo padarymo vietas, spręstina, kad vienas iš būtinųjų šio administracinio teisės pažeidimo sudėties požymių yra veikos padarymas viešosiose vietose. Viešosios vietos apibrėžimas ATPK nėra pateikiamas, tad šiuo atveju atsižvelgtina į teismų praktikos suformuluotą minėtos sąvokos aiškinimą. Paminėtina, kad Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 284 straipsnio 1 dalyje nurodyto nusikaltimo (tas, kas viešoje vietoje įžūliu elgesiu, grasinimais, patyčiomis arba vandališkais veiksmais demonstravo nepagarbą aplinkiniams ar aplinkai ir sutrikdė visuomenės rimtį ar tvarką) ir šio straipsnio 2 dalyje numatyto baudžiamojo nusižengimo (tas, kas viešoje vietoje necenzūriniais žodžiais ar nepadoriu elgesiu trikdė visuomenės rimtį ar tvarką) sudėčių požymis – viešoji vieta – teismų praktikoje aiškinamas kaip vieta, kurioje nusikalstamos veikos metu yra ar turi teisę lankytis kiti asmenys. Veika laikoma padaryta viešoje vietoje nepriklausomai nuo to, ar nusikaltimo darymo vietoje kas nors buvo ar ne. Svarbu tai, kad dėl laisvo priėjimo prie tokios vietos joje bet kuriuo momentu galėjo atsirasti kiti asmenys, kurie dėl kaltininko veiksmų patirs nepatogumų (Lietuvos Aukščiausiojo teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegijos nutartys Nr. 2K–670/2002, 2K–796/2007, 2K–210/2008 ir kt.). Iš esmės analogiškai aiškintina ir ATPK 178 straipsnio 1 dalyje įvardijama viešosios vietos sąvoka. Byloje esantys įrodymai, o būtent paties D. B., taip pat M. B. paaiškinimai, policijos pareigūno G. Banėno tarnybinis pranešimas patvirtina, kad D. B. alkoholinį gėrimą „Zip Freezer“ vartojo privataus automobilio, valstybinis numeris (duomenys neskelbtini), salone. Kitų asmenų patekimas į šią privačią erdvę nėra laisvas, todėl tokia vieta negali būti vertinama kaip viešoji. Tuo pačiu

spėjama, kad nagrinėjama atveju nėra nustatytas ir vienas iš būtinųjų ATPK 178 straipsnio 1 dalyje numatyto administracinio teisės pažeidimo sudėties požymių – veikos padarymas viešojoje vietoje. Atsižvelgus į tai pirmosios instancijos teismo pateiktas D. B. veikos teisinis kvalifikavimas pagal ATPK 178 straipsnio 1 dalį, o tuo pačiu ir priimtas procesinis sprendimas perduoti bylą nagrinėti policijai, vertintinas kaip neteisėtas ir nepagrįstas, dėl ko ginčijama nutartis yra naikinama.

Be to, apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad vadovaujantis ATPK 297 straipsniu bei Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 136 straipsniu, apeliacinės instancijos teismo apeliacinio skundo argumentai nesaisto. Jis privalo *ex officio* patikrinti visą bylą ir, pirmiausia, administracinio teisės pažeidimo bylos nutraukimo pagrindų buvimą.

D. B. veikia administracinio teisės pažeidimo protokole yra kvalifikuota pagal ATPK 163<sup>2</sup> straipsnio 1 dalį, kurioje numatyta administracinė atsakomybė už akcizais apmokestinamų prekių laikymą, gabenimą, naudojimą ar realizavimą pažeidžiant nustatytą tvarką, prekybą tokiais prekėmis be banderolių ar kitų specialių ženklų arba su seno pavyzdžio banderolėmis, kai neteisėtai laikomų, gabenamų, naudotų ar realizuotų prekių vertė yra iki dviejų minimalių gyvenimo lygių (MGL). Visų pirma, apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad nors šio straipsnio dispozicija yra blanketinė, tai yra nukreipianti į kitus norminius teisės aktus, tačiau D. B. surašytame administracinio teisės pažeidimo protokole jie nėra įvardijami, taip apribojant traukiamo administracinės atsakomybės asmens teisę į gynybą. Institucija tik apeliaciniame skunde, palaikydama administracinio teisės pažeidimo protokole pateiktą D. B. veikos teisinę kvalifikaciją, nurodė, kad protokole įvardyta veika buvo pažeisti Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 4 dalies bei Ūkio ministro 2004 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. 4-200 (2008 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 4-652 redakcija) patvirtintų Fiziniais asmenims taikomų alkoholio produktų ir tabako gaminių gabenimo ir laikymo Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių (toliau – ir Taisyklės) reikalavimai. Pastarųjų Taisyklių 4 punkte, kaip ir nurodoma apeliaciniame skunde, iš tiesų yra numatyta, kad fiziniais asmenims draudžiama laikyti ir gabenti alkoholio produktus atidarytoje pakuotėje automobilių salonuose, išskyrus autotransporto priemones, kurių salonas yra stacionariai atskirtas nuo vairuotojo vietos, tačiau D. B. yra kaltinamas tuo, kad vartojo, o ne laikė ir gabeno alkoholio produktus atidarytoje automobilio salone. Atsižvelgus į tai minėtų Taisyklių reikalavimų pažeidimas negali būti konstatuotas. Draudimas vartoti alkoholio produktus automobilių salonuose, išskyrus autotransporto priemones, kurių salonas yra stacionariai atskirtas nuo vairuotojo vietos, kuo ir yra kaltinamas D. B., yra numatytas Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje (2008 m. spalio 14 d. įstatymo Nr. X-1750 redakcija), tačiau apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad pagrindo kvalifikuoti šio įstatyme įtvirtinto draudimo pažeidimą pagal ATPK 163<sup>2</sup> straipsnio 1 dalį taip pat nėra. Argumentuojant šį teiginį pirmiausia atsižvelgtina į tai, kokią objektą, kokią visuomeninę vertybę, gerį siekiama apsaugoti ATPK 163<sup>2</sup> straipsniu. Įvertinus tai, kad minėtas straipsnis yra įtrauktas į ATPK dvyliktąjį skirsnį, reglamentuojantį administracinius teisės pažeidimus prekybos, finansų, apskaitos ir statistikos srityje, taip pat atsižvelgus į šio straipsnio pavadinimą (akcizais apmokestinamų prekių laikymas, gabenimas, naudojimas ar realizavimas pažeidžiant nustatytą tvarką) bei jau minėtą jo dispoziciją, spėjama, kad ATPK 163<sup>2</sup> straipsnyje įtvirtintomis teisės normomis siekiama užtikrinti teisėtą prekių, esančių akcizo mokesčio objektu, apyvartą ir ją apsaugoti, tuo pačiu apsaugant ir valstybės finansų sistemą. Tuo tarpu D. B., vartodamas alkoholinį gėrimą automobilio salone, nei padarė, nei kėsinosi padaryti žalą jau minėtiems objektams. Nors tokia jo veika iš tiesų yra pažeidžiamas jau minėtas Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje numatytas draudimas, tačiau įtvirtindamas šį įstatyminių draudimų įstatymo leidėjas siekė ne apsaugoti jau minėtus objektus, o sumažinti girtų vairuotojų sukeltų autoįvykių skaičių bei jų žalingas pasekmes. Ši išvada darytina minėtą teisės normą aiškinant teleologiniu teisės aiškinimo būdu bei atsižvelgus į Alkoholio kontrolės įstatymo 2, 17, 18, 22, 29, 34 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei IV skyriaus III skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto

aiškinamojo rašto nuostatas. Remiantis tuo, kas pasakyta, sprendžina, kad D. B. veikoje nėra ir ATPK 163<sup>2</sup> straipsnio 1 dalyje numatyto administracinio teisės pažeidimo sudėties.

Apeliacinės instancijos teismas taip pat pažymi, kad nors įstatymo leidėjas 2008 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo pataisomis, įsigaliojusiomis nuo 2009 m. sausio 1 d., ir įtvirtino draudimą vartoti alkoholio produktus automobilių salonuose, tačiau šiuo metu administracinė atsakomybė už šio draudimo pažeidimą nėra numatyta, nes tokia veika negali būti kvalifikuojama nė pagal vieną iš šiuo metu ATPK įtvirtintų straipsnių. Atsižvelgus į tai darytina išvada, kad pagrindo grąžinti D. B. administracinio teisės pažeidimo bylą nagrinėti iš naujo nėra. Remiantis ATPK 250 straipsnio 1 punktu, D. B. administracinio teisės pažeidimo byla yra nutraukiama nesant ATPK 163<sup>2</sup> straipsnio 1 dalyje, taip pat ir ATPK 178 straipsnio 1 dalyje numatytų administracinių teisės pažeidimų įvykio ir sudėties.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 250 straipsnio 1 punktu, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 3 dalies 2 punktu, 145 straipsniu, teisėjų kolegija

n u t a r i a :

apeliacinį skundą tenkinti iš dalies.

Anykščių rajono apylinkės teismo 2009 m. sausio 16 d. nutartį panaikinti.

D. B. administracinio teisės pažeidimo bylą nutraukti nesant Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 163<sup>2</sup> straipsnio 1 dalyje, taip pat ir Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 178 straipsnio 1 dalyje numatytų administracinių teisės pažeidimų įvykio ir sudėties.

Nutarimas neskundžiamas.

Teisėjai

Antanas Ablingis

Ričardas Piličiauskas

Virgilijus Valančius